

DZIAŁANIA OCHRONNE NA TORFOWISKU CIESACIN

Torfowisko "Ciesacin" znajduje się w pobliżu miejscowości Garbatówka, w gminie Cyców, w powiecie łęczyńskim. Położone jest w obrębie 2 obszarów Natura 2000: Polesie oraz Jeziora Uściwierskie. Torfowisko "Ciesacin" to tzw. torfowisko niskie zajmujące powierzchnię 130 ha. Najcenniejszym zbiorowiskiem roślinnym na tym terenie jest zbiorowisko brzozy niskiej (*Betula humilis* - gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin, kategoria EN), która występuje tam na powierzchni kilkudziesięciu hektarów, tworząc łąny kilku tysięcy okazów. Jest to jedno z najcenniejszych stanowisk tego gatunku na Lubelszczyźnie oraz w Polsce. Niestety w wyniku stopniowego zarastania torfowiska, a także przez wycinanie, populacja brzozy niskiej na torfowisku "Ciesacin" jest zagrożona. Wszędzie tam, gdzie wśród torfowiska niskiego wykształciły się zespoły torfowiska typu węglanowego występują kolejna rzadka roślina - turzyca *Davalla* (*Carex davalliana*), charakterystyczny gatunek dla tej fitocenozy. Na kilkunastu wywyższeniach, a także na obrzeżach torfowiska wykształciły się łąki trzęślicowe, a na nielicznych wyższych fragmentach występują ubogie murawy kserotermiczne. Z kolei w torfiankach wykazano obecność ciekawej fitocenozy objętej ochroną w ramach Natury 2000 - podwodne łąki ramienic.

Na obszarze całego torfowiska występuje szereg cennych i chronionych gatunków roślin, najcenniejsze z nich to: kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*) - tysiące okazów, storczyk szerokolistny (*Orchis latifolia*), storczyk krwisty (*Orchis incarnata*), w tym także rzadko spotykana odmiana o żółtych kwiatach, turzyca *Davalla* (*Carex davalliana*), brzoza niska (*Betula humilis*), gnidosz królewski (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), kosatka kielichowa (*Tofieldia calyculata*), goryczka krzyżowa (*Gentiana cruciata*), goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*), pływacz zwyczajny (*Utricularia vulgaris*) oraz pływacz mniejszy (*Utricularia minor*). Wiele z wymienionych wyżej roślin to gatunki uznane przez botaników za narażone na wyginiecie, zagrożone zarastaniem lub/i osuszaniem stanowisk.

Obok ciekawych, rzadkich i chronionych gatunków roślin na torfowisku "Ciesacin" występują również bardzo ciekawe gatunki ptaków. W ciągu ostatnich kilkunastu lat obserwacji stwierdzono, między innymi takie gatunki, jak:

- wodniczka (*Acrocephalus paludicola*) - max. 12 samców - gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, uznany za globalnie zagrożony, gatunek wpisany do Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Torfowisko "Ciesacin" to jedno z kilku stanowisk tego gatunku w Polsce;
- błotniak łąkowy (*Circus pygargus*) - max. 10 par - gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, gatunek wpisany do Załącznika I Dyrektywy Ptasiej;
- błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) - max 5 par, gatunek wpisany do Załącznika I Dyrektywy Ptasiej;
- sowa błotna (*Asio flammeus*) - max 1 para, gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, gatunek wpisany do Załącznika I;
- dubelt (*Gallinago media*) - max 30 samce na tokowisku, gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, gatunek wpisany do Załącznika I;
- kszczyk (*Gallinago gallinago*) - max. 10 par;
- kulik wielki (*Numenius arquata*) - 1-2 pary;
- podróżniczek (*Luscinia svecica*) - 1-5 par, gatunek wpisany do Załącznika I;
- żuraw (*Grus grus*) - 1 para, gatunek wpisany do Załącznika I;
- derkacz (*Crex crex*) - 3-4 samce, gatunek wpisany do Załącznika I.

Żuraw

Wydano w ramach projektu: "Mała retencja - Duża sprawa - kampania na rzecz poprawy małej retencji na obszarach wiejskich", finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Mała Retencja - Duża Sprawa
Projekt Fundacji Ekologicznej Zielona Akcja

100
95
75
25
5
0

MAŁE ZBIORNIKI WODNE - NIEZBĘDNY ELEMENT ZLEWNI

Ciesacin, wycinka krzaków w 2009 roku.

Ciesacin, ratrak w akcji.

Oprócz ptaków stwierdzono również inne gatunki zwierząt, w tym te wymienione w załączniku z Dyrektywy Unii Europejskiej 92/43/EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory, zwanej "Dyrektywą Siedliskową" z dnia 21 maja 1992 r. oraz Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt - najważniejsze z nich to żółw błotny (*Emys orbicularis*) oraz 2 gatunki motyli: modraszek telejus (*Maculinea teleius*) i modraszek nausithous (*Maculinea nausithous*).

Torfowisko Ciesacin to jedno z ostatnich dużych, niezmeliorowanych torfowisk niskich Polesia położonych poza Poleskim PN. Największym problemem torfowisk jest zanikanie siedlisk spowodowane sukcesją, czyli zarastaniem przez gęste trzciny, krzaki i drzewa. Zarzucenie w latach 70. XX wieku ręcznego koszenia bardzo przyspieszyło ten proces. Na początku roku 2007 po terenowej wizji torfowiska "Ciesacin", członkowie lokalnego stowarzyszenia LTO podjęli czynną ochronę tego terenu. LTO przeprowadziło akcję wycinania zakrzewień na tym terenie. Wycięto zakrzaczenia na całej powierzchni torfowiska. Ponadto począwszy od 2009 roku koszone torfowiska z pomocą specjalistycznego sprzętu (ratrak).

Modraszek nausithous

Kontynuacją tych działań był Projekt LIFE+ "Zarządzanie siedliskiem wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) poprzez wdrożenie zrównoważonych systemów zagospodarowania biomasy". Obecnie ochrona czynna torfowisk niskich polega, w głównej mierze, na zapobieganiu zarastaniu poprzez regularne koszenie oraz usuwaniu krzewów i drzew wkraczających na torfowisko. W ramach projektu zaplanowano na tej lokalizacji usunięcie na 45 ha krzaków. Te zabiegi przygotowują siedlisko do regularnych działań ochronnych z zastosowaniem programów rolnośrodowiskowych. W czasie koszenia uzyskuje się bardzo dużo ściętej biomasy, która nie nadaje się na paszę dla zwierząt gospodarskich. W ramach projektu będzie ona przetwarzana na pellet lub brykiet Projekt koordynuje Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (<http://www.wodniczka.pl>).

Wydano w ramach projektu: "Mała retencja - Duża sprawa - kampania na rzecz poprawy małej retencji na obszarach wiejskich", finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Mała Retencja - Duża Sprawa
Projekt Fundacji Ekologicznej Zielona Akcja

100
95
75
25
5
0